

Consultatieverslag

1 Inrichting van consultatie

Het wetsvoorstel is intensief geconsulteerd. Om zo veel mogelijk belanghebbenden te bereiken zijn diverse communicatiekanalen ingezet, waaronder internetconsultatie, telefonische en videogesprekken en overleggen in persoon met (vertegenwoordigende organisaties van) belanghebbenden in de openbare lichamen. Er is een aantal wijzigingen in het wetsvoorstel doorgevoerd op basis van de reacties. Dit betreft onder andere de centrale rol van de distributeur en de eindverantwoordelijkheid voor de voorzieningszekerheid op de langere termijn, de inzet van alternatieve productie in noodsituaties, de indexering van elektriciteitstarieven aan de inkoopprijs van olie, de looptijd van vergunningen, overgangswetgeving en de hoogte en afbouw van de subsidies. Hiernaast heeft de consultatie een aantal wetstechnische verbeteringen opgeleverd.

De meeste reacties zijn niet via internetconsultatie binnengekomen, maar langs een van de vele andere kanalen. In dit verslag wordt de gehele consultatie behandeld, niet slechts de reacties van internetconsultatie. Voorts heeft een respondent uitdrukkelijk verzocht om publicatie van zijn reactie. Omdat deze reactie na sluiting van de termijn van internetconsultatie.nl binnenkwam, kon deze niet meer op internetconsultatie.nl gepubliceerd worden. Hierom is deze als bijlage aan dit consultatieverslag toegevoegd.

2 Consultatie en overleg met de bestuurscolleges van de openbare lichamen

Met de bestuurscolleges van de openbare lichamen is langdurig en intensief over het wetsvoorstel van gedachten gewisseld. Het bestuurscollege van Bonaire staat positief tegenover het wetsvoorstel. Wel heeft het net als de bestuurscolleges van de Saba en Sint Eustatius zorgen geuit over het toestaan van decentrale duurzame opwekking van elektriciteit. Hierbij spelen twee tegengestelde belangen. Ten eerste speelt het financiële belang van een afnemer die decentraal elektriciteit opwekt met zonnepanelen en de investering daarvan terug wil verdienen door teruglevering aan het elektriciteitsnet tegen een vastgestelde vergoeding. Ten tweede speelt het bedrijfseconomische belang van de gemeenschappelijke elektriciteitsvoorziening die is afgestemd op het verbruik van alle aansluitingen op het eiland. Het wetsvoorstel brengt een evenwicht tussen enerzijds de vrijheid voor afnemers om (deels) in eigen elektriciteitsbehoefte te voorzien en anderzijds een bijdrage van alle partijen aan de gemeenschappelijke elektriciteitsvoorziening. In het wetsvoorstel zijn daarom bepalingen opgenomen die de decentrale duurzame opwekking op een verantwoorde wijze mogelijk te maken, zoals het bij lagere regelgeving kunnen vaststellen en daarmee beperken van de terugleververgoeding. Ook is onderzoek uitgevoerd naar de effecten van decentrale opwekking op Saba en Sint Eustatius. Uit het onderzoek is gebleken dat het wetsvoorstel geen reëel financieel risico oplevert voor de centrale producent.

De bestuurscolleges van Saba en Sint Eustatius zijn verder van mening dat het wetsvoorstel op basis van de situatie van Bonaire is opgesteld. Het eerder genoemde adviesrapport (Kamerstukken II 2012/13, 31 568 nr. 125) beschrijft namelijk grotendeels de voor Bonaire specifieke problematiek rondom het utiliteitsbedrijf WEB. Deze bestuurscolleges wijzen erop dat de elektriciteits- en drinkwatervoorziening op Saba en Sint Eustatius altijd naar behoren hebben

gefunctioneerd. Een aantal bepalingen waaronder toezicht door de ACM, wordt hierom door Saba en Sint Eustatius als overbodig beschouwd omdat het tot extra administratieve lasten en nalevingskosten voor de bedrijven op Saba en Sint Eustatius leidt. Daarbij zij aangetekend dat de bedrijven op genoemde eilanden altijd (financieel) zijn ondersteund vanuit Sint Maarten en pas per 1 januari zijn verzelfstandigd. Daarnaast toont onderzoek aan dat de extra administratieve lasten en nalevingskosten van het wetsvoorstel beperkt zijn en voor een belangrijk deel te maken hebben met de aanvraag en de verantwoording van subsidie (zie hoofdstuk 5 van deze toelichting). Daar tegenover staat de vooruitgang in *governance*, transparantie, financiële zekerheid, een goede consumentenbescherming en economisch verantwoorde tarieven. Ingevolge het wetsvoorstel komt er toezicht van de ACM op de tarieven, waardoor een einde wordt gemaakt aan de onwenselijke situatie dat de tarieven een bevoegdheid van de lokale politiek zijn.

Aanvullend kan het bestuurscollege van Sint Eustatius zich niet verenigen met de verschuiving van bevoegdheden van het openbaar lichaam naar de minister, zoals de aanwijzingsbevoegdheid van producenten. Op Sint Eustatius bleek weerstand tegen het maximeren van het aantal leden van de raad van commissarissen op drie. Op verzoek van Sint Eustatius is het aantal leden gemaximeerd op vijf.

Het voorstel van de bestuurscolleges van Saba en Sint Eustatius om toe te staan dat distributeurs (deels) geprivatiseerd kunnen worden, is niet overgenomen omdat hier dezelfde uitgangspunten als in Europees Nederland gelden voor het publieke netbeheer. Voorts is de recente verzelfstandiging ingrijpend; in combinatie met de voorziene subsidies op basis van de wet en de eenmalige subsidies voor investering in duurzame energie, de dekking van de aanloopverliezen na de verzelfstandiging uit GEBE en de verplaatsing van de elektriciteitscentrale op Saba is een (deel)-privatisering voorlopig niet opportuun.

De bestuurscolleges uitten geen weerstand tegen de instelling van de subsidie op de netwerkkosten. Wel is er weerstand tegen de voorziene afbouw hiervan. Het verloop van de hoogte van de subsidie wordt in het wetsvoorstel open gelaten en bepaald op basis van de uit te voeren evaluatie na twee jaar.

3 Hoofdpunten reacties overige stakeholders

Tijdens de consultatie zijn onder andere de volgende grotere discussiepunten aangesneden. In het wetsvoorstel zoals dat in de consultatie is gebruikt, bevatte de tariefregulering een consequente invoering van tarieven op basis van het kostenveroorzakersbeginsel. Dit betekende ook een doorbelasting van kapitaalslasten van de productie via een gebruiksonafhankelijk tarief. Dit zou echter resulteren in een relatief hoog gebruiksonafhankelijk tarief en corresponderend laag gebruiksaafhankelijk tarief, wat voor afnemers van kleine hoeveelheden en voor de minder draagkrachtigen zeer nadelig uit zou pakken. De voorgenomen systematiek om dit effect tegen te gaan door de tarieven van de kleinste capaciteiten bij ministeriële regeling te verlagen, bleek door de geringe differentiatie in capaciteiten in de praktijk niet doeltreffend. Ook bleef de vrees bestaan dat de minder draagkrachtigen een onwenselijke verandering van hun rekening zouden ondervinden. Een ander nadeel zou de verminderde prikkel tot energie- en waterbesparing zijn, omdat na betaling van een hoog vast gebruikstarief de prijs per kWh elektriciteit of kubieke meter

water relatief laag zou worden. Hierom is het wetsvoorstel ten opzichte van de geconsulteerde versie aangepast zodat de kapitaalslasten van de productie via het gebruiksfhankelijk tarief in rekening worden gebracht.

Op Saba en Sint Eustatius is de eerste prioriteit de verzelfstandiging van de elektriciteitsbedrijven uit GEBE. Dit leidde tot de vaak gehoorde reactie dat de regulering van de bedrijven hier te vroeg komt. Men verwacht dat de bedrijven veel werk zullen hebben aan naleving van de wet, vooral door het toezicht van de ACM.

Er kwamen op Bonaire veel reacties, waaronder van individuele burgers, binnen op het onderwerp consumentenbescherming, kwaliteit van dienstverlening en leveringsvoorwaarden. Naast een rol voor de ACM kunnen deze aspecten in lagere wetgeving op basis van voorliggend wetsvoorstel verder worden verwerkt.

4 Vervolg

Het wetsvoorstel is inmiddels aan de Tweede Kamer gezonden. Het dossier met daarin onder andere het wetsvoorstel en de toelichting kan op de website van de Tweede Kamer gevonden worden:

<http://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/wetsvoorstellen/detail?id=2014Z21599&dossier=3408>

9

Bijlage: een niet eerder gepubliceerde reactie.

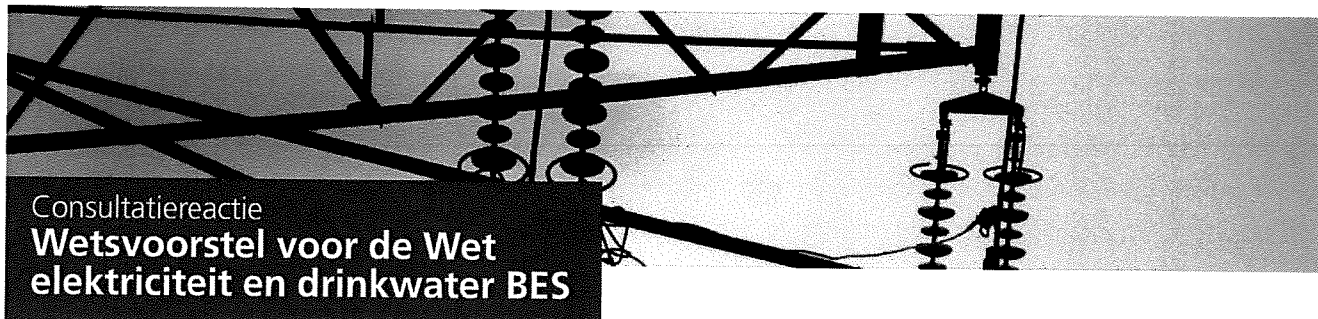
November 2013

Consultatiereactie
**Wetsvoorstel voor de Wet
elektriciteit en drinkwater BES**

VanEps Kunneman VanDoorne

Lawyers in Business | Aruba | Bonaire | Curaçao | St. Maarten | Amsterdam

Consultatiereactie
**Wetsvoorstel voor de Wet
elektriciteit en drinkwater BES**

Inleiding

Op 16 augustus 2013 hebben wij kennis genomen van het wetsvoorstel voor de Wet elektriciteit en drinkwater BES (Wet) inclusief de bijbehorende toelichting.

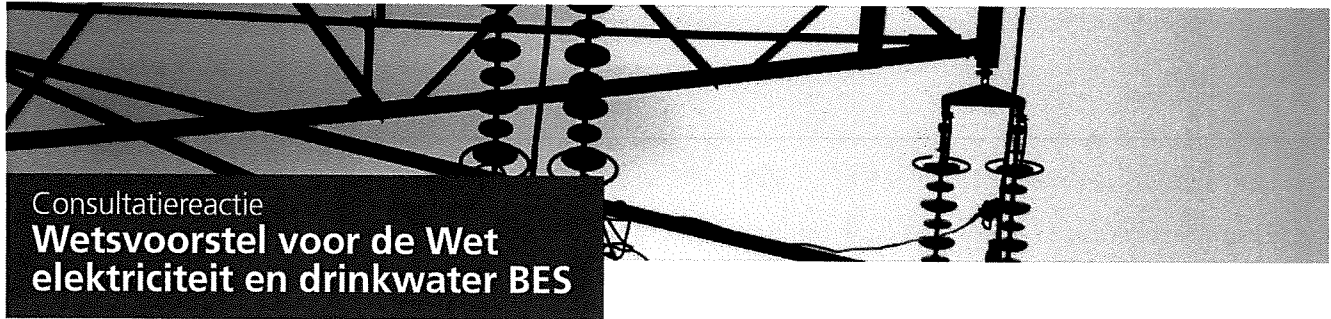
VanEps Kunneman VanDoorne is het toonaangevende Caribisch-Nederlandse advocatenkantoor met vestigingen op Curaçao, Bonaire, Aruba, St. Maarten en tevens praktiserend op St. Eustatius en Saba, alsmede een Dutch Caribbean Desk in Amsterdam. We leveren al meer dan 75 jaar hoogwaardige juridische oplossingen aan bedrijven, overheden en particulieren. Wat ons bijzonder maakt is onze combinatie van internationale en lokale expertise.

Dankzij onze uitstekende reputatie en hoog kennisniveau, bedienen wij cliënten over de hele wereld. Tegelijkertijd zijn wij als geen ander kantoor thuis op de eilanden waar we opereren. We kennen de mensen, de cultuur en de wegen die naar het doel van onze cliënten leiden. Dit maakt ons tot een ideale partner voor het omgaan met juridische vraagstukken in onder andere Caribisch Nederland.

Vanuit deze positie, met kennis van lokale omstandigheden en leunend op onze expertise op het gebied van energie en water achten wij ons geroepen en in staat om een reactie te formuleren op het wetsvoorstel. Ons doel daarbij is om issues te adresseren die naar onze mening een nadere toelichting of heroverweging vergen teneinde te komen tot een solide Wet die niet alleen juridisch hanteerbaar, maar tevens werkbaar is in de lokale praktijk. Daarnaast missen wij in het wetsvoorstel onderdelen die zouden kunnen bijdragen aan duidelijkheid over juridische vraagstukken. Door deze onderdelen op te nemen in het wetsvoorstel kan tegemoet worden gekomen aan de wens vanuit de (juridische) praktijk om deze onderdelen te regelen, waarmee wellicht juridische procedures voorkomen kunnen worden en waardoor de maatschappelijke kosten kunnen worden beperkt.

In onze reactie zullen wij ingaan op de voorgestelde regeling in het wetsvoorstel, waarbij wij een reactie zullen geven op de voorgestelde regeling en suggesties zullen doen voor een nadere of gewijzigde invulling van de Wet. Op deze manier hopen wij een constructieve bijdrage te kunnen leveren aan deze Wet. Wij benadrukken daarbij dat deze reactie openbaar mag zijn, zodat in het vervolg een goed debat kan plaatsvinden. Tot een nadere toelichting zijn wij overigens ook bereid.

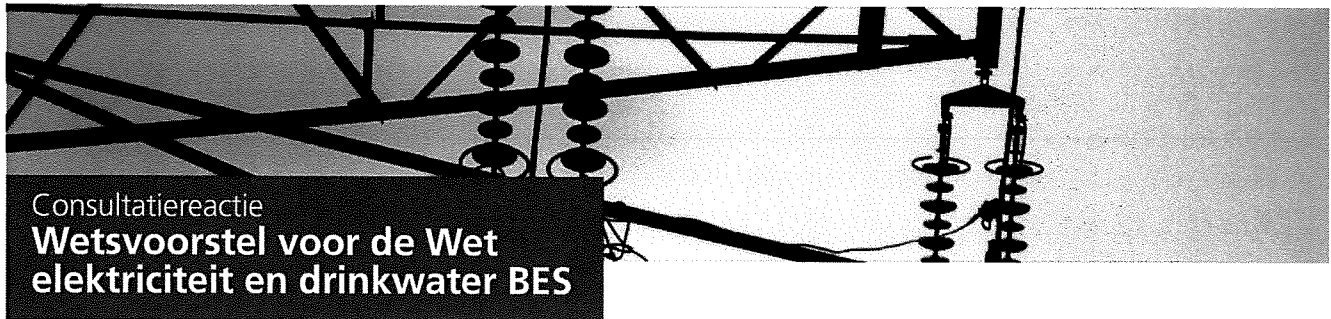
VanEps Kunneman VanDoorne,
Mr. ir. T.L.H. Peeters Msc

Consultatiereactie
**Wetsvoorstel voor de Wet
elektriciteit en drinkwater BES**

Inhoudsopgave

	Pag
Achtergrond	4
Kosten energie	
Kosten water	
Duurzaamheid	
Productie	
Distributie	
Productie van elektriciteit en water	6
Productie voor eigen gebruik	
Productie door productiebedrijven	
Tariefregulering producenten	
Distributie van elektriciteit en drinkwater	9
Aanwijzing als distributeur	
Taken van de distributeur	
Aansluitingen en tarieven	
Teruglevering en overgangsrecht	11
Overgangsrecht	
Conclusie	12
Nawoord	13

Consultatiereactie
**Wetsvoorstel voor de Wet
elektriciteit en drinkwater BES**

Achtergrond

Zoals uit diverse parlementaire discussies¹ blijkt, geeft de wetgever rekenschap van het feit dat vanwege de bestaande fysieke, culturele en maatschappelijk verschillen tussen Nederland en Caribisch Nederland een gedifferentieerde benadering van wetgevingsvraagstukken geboden is. Dit geldt niet alleen op het gebied van milieuregelgeving, maar ook bij de inrichting van het onderhavige wetsvoorstel. Zoals de wetgever daarbij aangeeft, is haar aanpak gebaseerd op de pijlers subsidiariteit, proportionaliteit, solidariteit en betaalbaarheid.

Met deze pijlers in het achterhoofd signaleren wij de volgende kenmerken van de sector energie en water in Caribisch Nederland.

Kosten energie:

- de aantallen afnemers van energie en water in Caribisch Nederland zijn zeer laag in vergelijking met het aantal afnemers in Nederland;
- de kosten van aanleg, onderhoud en beheer van infrastructuur zijn naar verhouding hoog, vanwege ondermeer de beperkte beschikbaarheid van materialen, de geografie van de eilanden (veel hoogteverschillen en moeilijk bewerkbare bodem) en de staat van de infrastructuur;
- dit betekent dat de (vaste) kosten van infrastructuur per afnemer in vergelijking met Nederland exorbitant hoog zijn;
- de productiekosten van energie zijn ook hoger dan in Nederland ondermeer omdat geen gebruik gemaakt kan worden van schaalvoordelen en de markt beperkt is tot ieder eiland (geen koppeling van netwerken anders dan in Nederland waar de markt Europees of zelfs meer dan Europees is door de koppeling van netwerken en de daarin opgenomen productiefaciliteiten);
- dat betekent dat ook de (variabele) productiekosten van energie in vergelijking met Nederland zeer hoog zijn;
- al met al zijn de kosten van energie daardoor zeer hoog;
- daarentegen is het besteedbaar inkomen per inwoner op de eilanden (gemiddeld) een stuk lager dan in Nederland;
- het doorberekenen van alle energiekosten aan inwoners zal daardoor mogelijk leiden tot een maatschappelijk onaanvaardbaar resultaat.

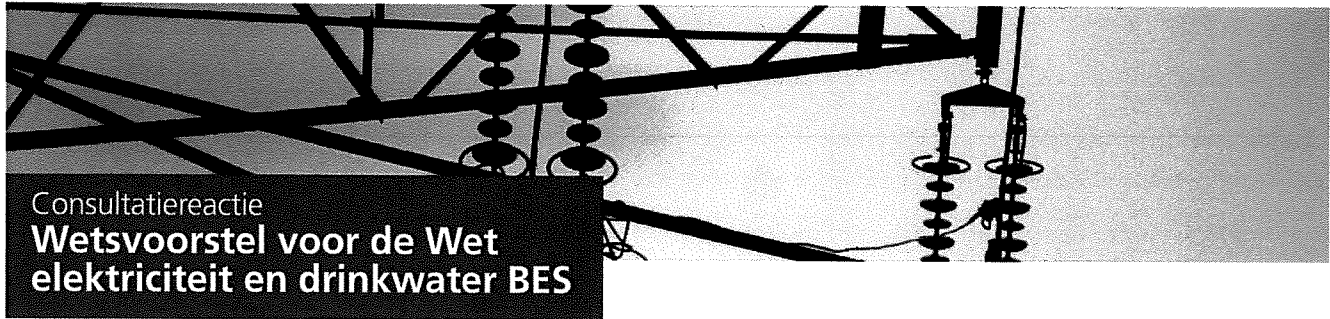
Kosten water:

- de vaste en variabele kosten van productie en beschikbaarstelling van water zijn vanwege bovengenoemde omstandigheden ook zeer hoog;
- op Saba leidt dit zelfs tot de conclusie dat de aanleg van een waterleidingnet niet rendabel moet worden geacht, waardoor waterlevering via tankauto's plaatsvindt.

Duurzaamheid:

- Caribisch Nederland heeft duurzaamheid hoog in het vaandel staan, en mede dientengevolge neemt het aandeel duurzame energie in de energieproductie toe;
- ook op de eilanden geldt dat het aanbod van duurzame energie in de tijd niet overeenkomt met de vraag. Vanwege relatief hoge vraag in de nachturen (airco's) is buffering van duurzaam opgewekte energie niet altijd mogelijk. Gevolg is dat zeker huishoudens afhankelijk blijven van de levering van anders dan duurzame energie en dat complete zelfvoorzienendheid voor huishoudens geen mogelijkheid is;
- vanwege het (gemiddelde) inkomensniveau zijn investeringen in duurzame energie niet altijd haalbaar.

¹ *Brief van de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu d.d. 22 november 2011 betreffende de Wet volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en milieubeheer BES, Kamerstukken I, 2011-2012, 32 473, E.*

Consultatiereactie
**Wetsvoorstel voor de Wet
elektriciteit en drinkwater BES**

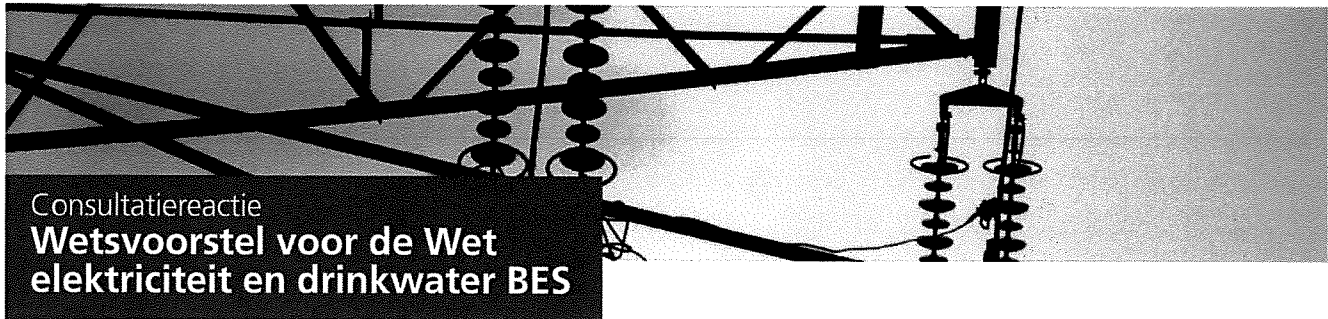
Productie:

- energie wordt geproduceerd door verschillende producenten;
- het elektriciteitsnet op ieder eiland is niet gekoppeld met andere elektriciteitsnetten;
- vraag en aanbod dienen daardoor in evenwicht te zijn (om storingen te voorkomen) en de productie is daardoor variabel en minder efficiënt.

Distributie:

- per eiland is één distributeur aanwezig die in de afgelopen jaren een netwerk heeft aangelegd, onderhouden en beheerd;
- op Saba en Sint Eustatius wordt het distributiebedrijf momenteel gesplitst, zodat ook daar één distributeur per eiland actief is.

Deze kenmerken spelen een rol bij het opstellen van de Wet met inachtneming van de door de wetgever geformuleerde pijlers. Hierna zullen wij ingaan op de onderwerpen in het wetsvoorstel, te weten de productie van elektriciteit en drinkwater, de distributie van elektriciteit en drinkwater, de productie van hernieuwbare elektriciteit en het overgangsrecht.

Consultatiereactie
**Wetsvoorstel voor de Wet
elektriciteit en drinkwater BES**

Productie van elektriciteit en water

De wet biedt de mogelijkheid om verschillende producenten een vergunning te verlenen voor de productie van elektriciteit en water (artikel 2.1). Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen productie voor eigen gebruik en productie door productiebedrijven.

Productie voor eigen gebruik

Voor het in gebruik nemen van een installatie die hoofdzakelijk produceert voor eigen gebruik is volgens de Wet geen vergunning vereist (artikel 2.1). Dat betekent dat aan die installatie en de koppeling op het net kennelijk geen eisen kunnen, dan wel worden gesteld. Gezien de beperkte omvang en capaciteit van het net, zou dit kunnen leiden tot instabiliteit in de energielevering en onoordeelkundig aansluiten van die installaties op het net.

Wij geven u dan ook in overweging in het wetsvoorstel op te nemen dat in afwijking van het eerste lid geen vergunning nodig is, indien dit conform algemene regels (vast te leggen in een Algemene Maatregel van Bestuur) is toegestaan.

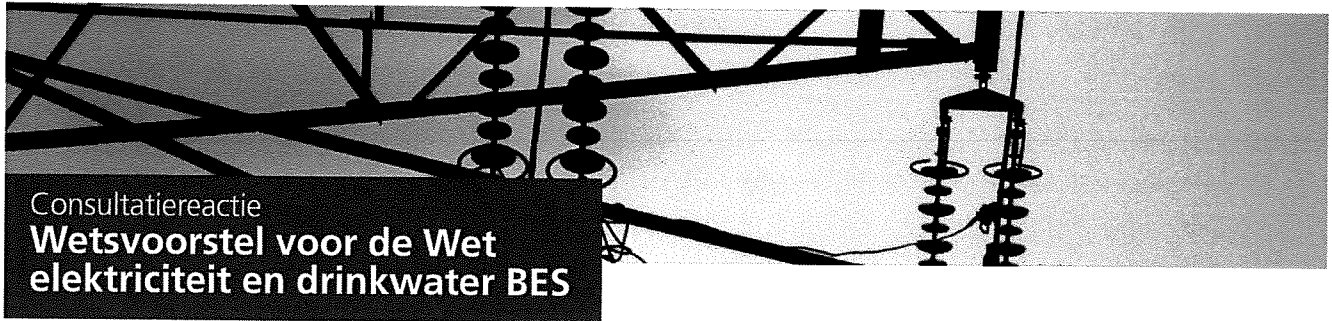
In de nog op te stellen Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) zou dan kunnen worden aangegeven dat productie voor eigen gebruik is toegestaan, waarbij de term "hoofdzakelijk" nader technisch wordt ingevuld (bijvoorbeeld aan de hand van de maximale productiecapaciteit in verhouding tot kengetallen die gelden voor de soort afnemer) en waarbij de technische eisen worden geformuleerd (bij voorkeur in een op te stellen Ministeriële regeling die meer flexibiliteit biedt).

Ter vermindering van onduidelijkheid geven wij u in overweging om wettelijk te regelen (bijvoorbeeld in een lid 3 bij artikel 2.1) hoe moet worden omgegaan met het verlenen van (privaatrechtelijke) toestemming voor de teruglevering door de distributeur. Is de distributeur verplicht om deze toestemming te verlenen mits wordt voldaan aan de algemene regels of een "netcode" (in welk geval het aanbeveling verdient de distributeur bij het opstellen van de algemene regels of de netcode te betrekken)? Of wordt het verlenen van privaatrechtelijke toestemming buiten dit wetsvoorstel gelaten (in welk geval mogelijk door de distributeur aanvullende eisen worden gesteld die deze zelflevering de facto onmogelijk kunnen maken)?

Daarnaast is niet uitgesloten dat afnemers zich organiseren en gezamenlijk bijvoorbeeld een zonnepark of windmolenpark gaan bouwen en exploiteren. In dat geval is sprake van "middellijke" productie voor eigen gebruik. Gezien de eerdergenoemde kenmerken van de samenleving is niet ondenkbaar dat dit model veel toepassing zal gaan vinden. Wij geven u in overweging dit model dan ook wettelijke te faciliteren en wellicht zelfs apart in het wetsvoorstel te benoemen. Misschien ligt daarbij een wettelijke kwalificatie als "productie voor eigen gebruik" voor de hand.

Productie door productiedrijven

Wij kunnen ons voorstellen dat een producent investeringen moet doen, die een terugverdientijd van meer dan 10 jaar hebben. Indien de vergunning in de tijd wordt beperkt voor een periode van 10 jaar (artikel 2.2 lid 1), dan zal dit (vooral nieuwe, maar ook bestaande) producenten weerhouden om de noodzakelijke investeringen te doen. Wij geven u dan ook in overweging de periode te verlengen en daarbij uit te sluiten bij de periode zoals genoemd in de Wet elektriciteitsconcessies BES (waarover later meer) van 50 jaar of een redelijke terugverdientperiode van 20-30 jaar. Wellicht kan hierbij worden overwogen de vergunning voor een langere periode te verlenen, maar daarbij de aandacht vooral te richten op het nakomen van de voorschriften in de te verlenen vergunning omtrent leveringshoeveelheid en leverbetrouwbaarheid.

Consultatiereactie
**Wetsvoorstel voor de Wet
elektriciteit en drinkwater BES**

Lid 4 van artikel 2.2 biedt vanuit juridisch perspectief wel een zeer ruime basis om voorschriften en beperkingen aan de vergunning te koppelen. Mogelijk staat dit op gespannen voet met het specialiteitsbeginsel. Wij geven u in overweging de af te wegen belangen in lid 4 inzichtelijk te maken door bijvoorbeeld te verwijzen naar het belang van leveringszekerheid, leveringsbetrouwbaarheid, het belang van een evenwichtige energievoorziening (zodat overcapaciteit voorkomen kan worden) en het belang van opwekking van hernieuwbare elektriciteit.

De scheiding tussen artikel 2.2 en artikel 2.3 is ons niet helemaal duidelijk. Aangezien leveringsbetrouwbaarheid in artikel 2.3 als belangrijk punt wordt benoemd, is het misschien mogelijk de beide artikelen te integreren, hetgeen leidt tot een duidelijker en eenduidiger beoordelingskader van de vergunningsaanvraag.

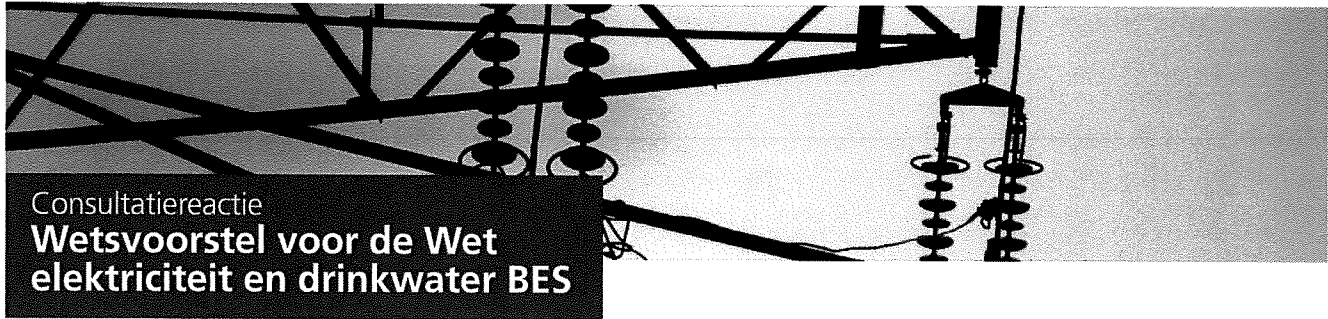
Tariefregulering producenten

Ten aanzien van de productie zal sprake zijn van tariefregulering door de Autoriteit Consument en Markt (ACM) (artikel 2.5). Wij begrijpen dat de kapitaallasten die zijn gemoeid met de benodigde investeringen onderdeel uitmaken van die vergoeding en niet aan korting door tariefregulering onderhevig zijn. Dat biedt zekerheid voor investeerders. Wij geven u in overweging een sluitende definitie van de term "kapitaallasten" in de Wet op te nemen teneinde duidelijk te maken wat daarmee precies wordt bedoeld.

Het gebruiksfhankelijk deel van de productieprijs is aan jaarlijkse tariefregulering onderhevig waarbij zelfs een korting als prikkel voor efficiënte productie kan worden opgelegd. Wij stellen vast dat olieprijsen (de meest gebruikte grondstof voor productie) aan dagelijkse wijzigingen onderhevig zijn. Een jaarlijkse tariefvaststelling zal producenten daarom mogelijk dwingen om zich tegen tariefschommelingen in te dekken met alle kosten van dien. Het is niet duidelijk of die kosten in de gebruiksfhankelijke kosten mogen worden inbegrepen. Wij geven u in overweging dat expliciet te maken en wellicht zelfs de periode van tariefvaststelling aan te passen (lees: te verkorten) om de extra kosten als gevolg van het indekken tegen prijswijzigingen te minimaliseren.

Bovendien is niet duidelijk welke maatstaf of berekeningswijze geldt voor de vaststelling van het gebruiksfhankelijk deel, hoewel wij ons kunnen voorstellen dat er zeer veel verschillende mogelijkheden zijn om elektriciteit of water te produceren, met ieder een ander kostenprofiel (sommige installaties met hoge kapitaallasten en lage variabele kosten en andere installaties met lage kapitaallasten en hoge variabele kosten). Het risico van een ongelijke behandeling ligt hiermee evident op de loer. Wij kunnen de opmerking in de toelichting dat "geen sprake is van een noodzaak tot nadere specificering" dan ook niet delen en geven u in overweging dit kader verder uit te werken voorafgaand aan de invoering van de Wet. Alleen door het bieden van duidelijkheid kan ongelijkheid voorkomen worden en kunnen (nieuwe) investeerders pas goed inschatten of het zinvol is om (nieuwe) investeringen te doen.

In de productieprijs is, zoals wij begrijpen, een redelijk rendement inbegrepen (artikel 2.5 lid 2 sub a.). Door de formulering van het artikel kan kennelijk ook de mate van redelijk rendement per producent verschillen. Het is niet duidelijk op grond van welke objectieve maatstaven dit rendement zal worden vastgesteld en ook niet welke omstandigheden een verschillend rendement per producent zouden kunnen rechtvaardigen. Ook hier zijn risico's van ongelijke behandeling en ongeoorloofde marktbeïnvloeding aanwezig. Wij geven u dan ook in overweging deze systematiek te heroverwegen en ieder geval zeer expliciet te maken hoe met de tariefvaststelling zal worden omgegaan.

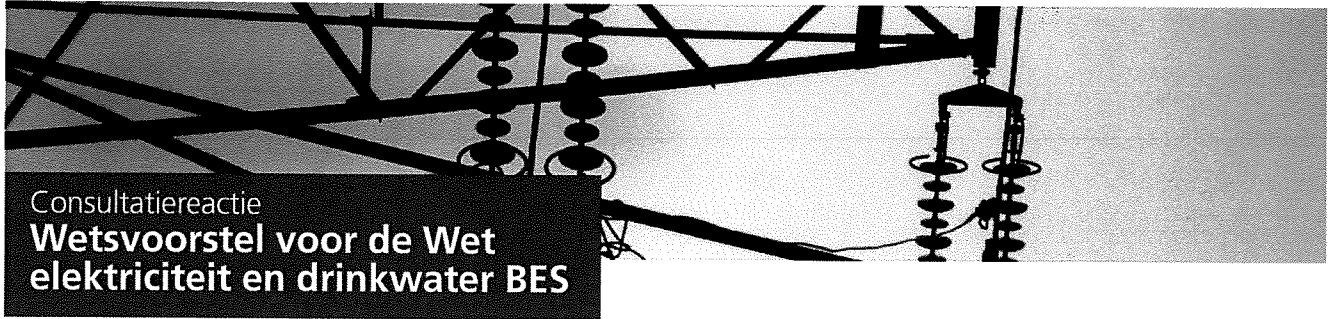

Consultatiereactie
**Wetsvoorstel voor de Wet
elektriciteit en drinkwater BES**

Als gevolg van de gekozen systematiek zullen de productieprijsen per producent verschillen. Zoals wij begrijpen laat het wetsvoorstel ruimte en vrijheid aan distributeurs om te kiezen met welke producent ze in zee gaan. Een gevolg zou kunnen zijn dat wordt gekozen voor de laagste prijs waardoor wellicht producenten met een hogere prijs geen energie kunnen verkopen en dus geen rendement kunnen maken en dus ook hun kapitaallasten niet kunnen terugverdienen. Het zou ook nog kunnen dat een distributeur in zee gaat met een producent met een hogere prijs (bijvoorbeeld omdat dit productiebedrijf aan hem gelieerd is, of omdat sprake is van een hogere kwaliteit/leveringsbetrouwbaarheid), hetgeen leidt tot hogere kosten voor de afnemers. Al met al hebben wij daarom grote twijfels over de toepasbaarheid en de houdbaarheid van de systematiek. Wij geven u een andere denkrichting in overweging waarbij bijvoorbeeld de ACM een plafondprijs vaststelt en de afname van geproduceerde energie plaatsvindt via een (vereenvoudigd) marktmechanisme.

Wij merken op dat het wetsvoorstel ook geen regels biedt over een verplichte afname van elektriciteit. Dat biedt producenten een grote mate van onzekerheid over het doen van investeringen in het opzetten of uitbreiden van productiecapaciteit. Zeker indien sprake zou zijn van overcapaciteit (en dit is niet geheel ondenkbeeldig vanwege de mogelijkheden voor zelflevering), kan dit leiden tot ongewenste effecten.

Overigens gaan wij ervan uit dat het besluit tot vaststelling van de productieprijs van een producent een besluit (beschikking) in de zin van de Wet administratieve rechtspraak BES is, waardoor daartegen bezwaar en beroep openstaat. Wij voorzien een aanmerkelijke belasting van het gerechtelijk apparaat indien duidelijke regels en/of beleid ontbreken.

Consultatiereactie
**Wetsvoorstel voor de Wet
elektriciteit en drinkwater BES**

Distributie van elektriciteit en drinkwater

De productie wordt gescheiden van de distributie, hoewel niet uitgesloten is dat een distributeur tevens producent is. Per eiland zal één distributeur worden aangewezen (artikel 3.2). Wij geven u in overweging te verduidelijken dat eigenlijk twee distributeurs worden aangewezen: één distributeur voor water en één distributeur voor elektriciteit.

Aanwijzing als distributeur

De aanwijzing als distributeur is voorbehouden aan de rechtsvorm van een naamloze vennootschap. Het is niet duidelijk waarom alleen de rechtsvorm van een naamloze vennootschap als distributeur kan worden aangewezen. Andere rechtsvormen zijn daarvoor mogelijk ook geschikt. Indien op grond van bepaalde kenmerken van de naamloze vennootschap is gemeend dat alleen deze ondernemingsvorm zich als distributeur kan kwalificeren, dan verdient het aanbeveling dit in het wetsvoorstel op te nemen. Wij geven u echter in overweging de voorgeschreven rechtsvorm te schrappen.

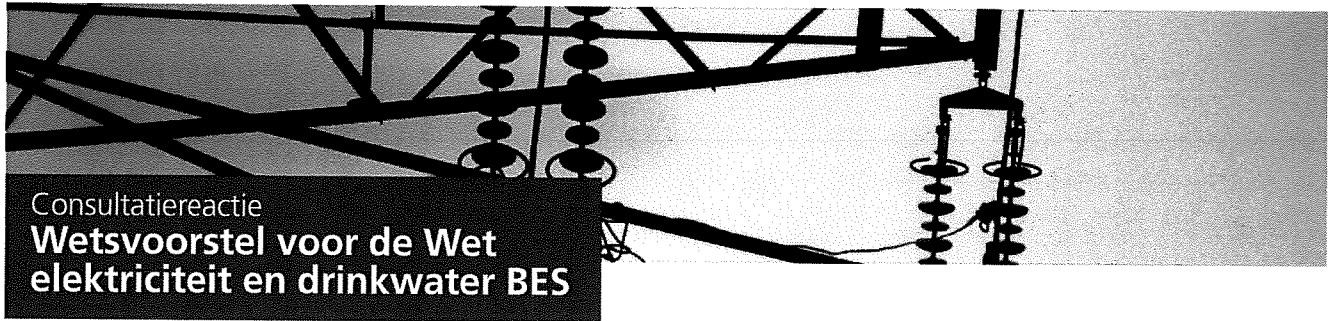
Ten aanzien van artikel 3.2 lid 2 geven wij u in overweging de af te wegen belangen inzichtelijk te maken door bijvoorbeeld te verwijzen naar het belang van leveringszekerheid, leveringsbetrouwbaarheid, het belang van een evenwichtige energievoorziening (zodat overcapaciteit voorkomen kan worden) en het belang van opwekking van hernieuwbare elektriciteit.

Artikel 3.3 lid 1 omvat de bepaling: *“Een distributeur beschikt over het eigendom van het door hem beheerde net.”* Het is niet duidelijk of deze bepaling moet worden gelezen als een voorwaarde voor aanwijzing of als een wettelijke basis voor het eigendom van het net. Deze bepaling dient daarom te worden geherformuleerd. Dat geldt ook voor de formulering van lid 2. Indien is beoogd nadere voorwaarden te formuleren waaraan een distributeur moet voldoen om voor aanwijzing in aanmerking te komen, dan ligt het meer voor de hand deze voorwaarden op te nemen in artikel 3.2 waarin ook de andere voorwaarden zijn opgenomen.

In artikel 3.5 wordt uitdrukking gegeven aan de behoefte aan een goede governance van de onderneming van de distributeur. In dit kader willen wij niet onvermeld laten dat bij Eilandsverordening van 22 december 2009 een Code Corporate Governance Bonaire is vastgesteld. Hoewel deze code wellicht een wettelijke basis ontbeert en uitsluitend van toepassing is op een beperkte groep ondernemingen op Bonaire, biedt de Code Corporate Governance een goede basis met zowel principes als concrete bepalingen waarmee de beginselen van een goede corporate governance nader worden ingevuld.

Wij geven u dan ook in overweging de Code Corporate Governance van toepassing te verklaren op de onderneming van de distributeur en daarin de bepaling omtrent het aantal leden van de Raad van Commissarissen op te nemen.

Voor wat betreft het in lid 2 genoemde vereiste dat een lid van de raad van commissarissen niet wordt benoemd dan nadat de minister met deze benoeming heeft ingestemd, vragen wij ons af of deze bepaling op de voorgenomen wijze effect kan sorteren. Dit lijkt ons wellicht meer een bepaling die in de staten van de distributeur dient te zijn opgenomen en hoort daarom misschien beter thuis in artikel 3.2 van het wetsvoorstel. Wij geven u dan ook in overweging dit vereiste in artikel 3.2 op te nemen.

Consultatiereactie
**Wetsvoorstel voor de Wet
elektriciteit en drinkwater BES**

Taken van de distributeur

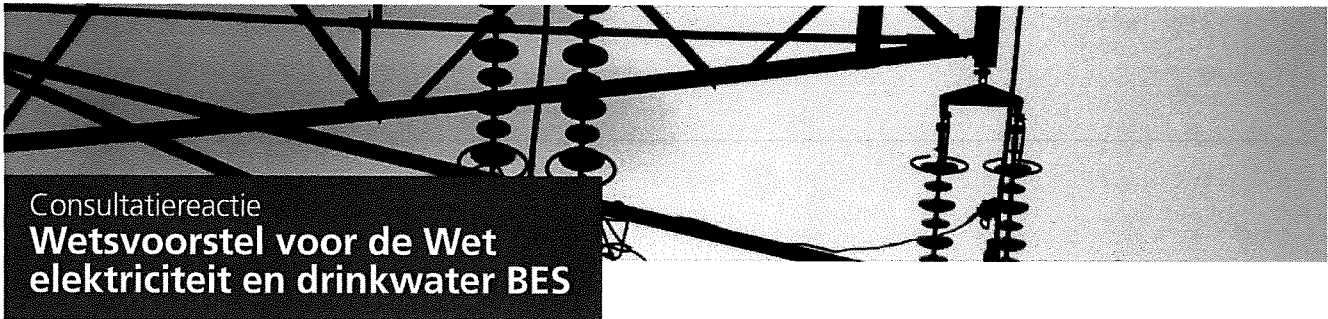
De formulering van de taken van de distributeur in artikel 3.6 is erg algemeen, waarbij ondermeer niet is aangegeven wanneer het realiseren van een aansluiting bedrijfseconomisch verantwoord is en dat de meetinrichting ook geschikt dient te zijn voor de registratie van teruglevering. In artikel 3.9 wordt echter de mogelijkheid gegeven om bij AMvB nadere regels te stellen.

Wij geven u in overweging deze AMvB tegelijkertijd met de Wet in werking te laten treden, aangezien de behoefte aan nadere precisering van de algemeen geformuleerde wetteksten groot is.

Aansluitingen en tarieven

Het wetsvoorstel maakt geen onderscheid tussen een aansluittarief voor nieuwe aansluitingen en een aansluittarief voor bestaande aansluitingen (artikel 3.13 en 3.14), hoewel de kosten aanmerkelijk zullen verschillen. Wij geven u in overweging te dien aanzien een nadere differentiatie mogelijk te maken.

In het bijzonder merken wij daarbij op dat volgens de formulering van artikel 3.14 het aansluittarief uitsluitend nieuwe (niet bestaande) aansluitingen lijkt te omvatten. Dat zou betekenen dat de (voornamelijk administratieve) kosten van het activeren van een bestaande aansluiting niet in de tariefstructuur zijn inbegrepen. Voor het overige verwijzen wij naar onze opmerkingen met betrekking tot artikel 2.5.

Consultatiereactie
**Wetsvoorstel voor de Wet
elektriciteit en drinkwater BES**

Teruglevering en overgangsrecht

De artikelen 4.1 en 4.2 geven een regeling voor teruglevering. Wij hebben daarop geen juridische opmerkingen. Wij kunnen ons echter voorstellen dat dit punt aanleiding zal geven tot een brede maatschappelijke discussie, mede in het licht van het solidariteitsbeginsel.

In de toelichting wordt vermeld dat afnemers die zelfvoorzienend zijn, toch verplicht blijven om gedurende vijf jaar een capaciteitstarief te voldoen (artikel 7.2).

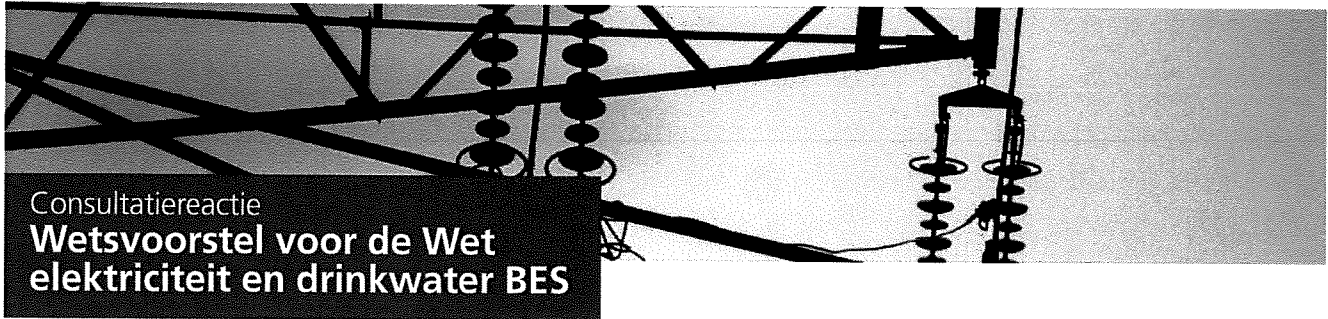
Hoewel wij de gedachte achter deze door solidariteit ingegeven regeling begrijpen, stellen wij grote vraagtekens bij de afdwingbaarheid daarvan zoals die is opgenomen in het wetsvoorstel, nog afgezien van het feit dat een maatschappelijke discussie zal moeten worden gevoerd over de periode dat (voormalige) afnemers verplicht zullen zijn om bij te dragen aan het in stand houden van het netwerk. Naar de letter gelezen wordt een afnemer verplicht een capaciteitstarief te betalen voor een aansluiting die hij niet (meer) heeft. Wij geven u in overweging een andere constructie toe te passen die de juridische toets beter kan doorstaan indien de wetgever zou willen vasthouden aan deze toepassing van het solidariteitsprincipe. Daarbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan belastingheffing.

Overgangsrecht

Op dit moment is sprake van op grond van de Wet elektriciteitsconcessies BES en de Wet drinkwater BES verleende concessies. Wij geven u in overweging deze concessiehouders aan te merken als distributeurs en producenten teneinde het optreden van schade als gevolg van verlies van verkregen rechten te voorkomen.

Omdat sommige eisen in de Wet nieuw zijn geven wij u in overweging deze concessiehouders een redelijke termijn te gunnen om aan alle nieuwe eisen te voldoen.

Daarnaast zal sprake zijn van bestaande overeenkomsten tussen producenten en distributeurs die niet automatisch eindigen bij de inwerkingtreding van de Wet. Wij geven u dan ook in overweging om in de Wet of de toelichting daarop de invoering van deze Wet als een onvoorziene omstandigheid in de zin van artikel 6:258 BW BES aan te merken, zodat die overeenkomsten kunnen worden aangepast teneinde partijen in staat te stellen aan de nieuwe Wet te voldoen.

Conclusie

Het wetsvoorstel biedt een goede aanzet om de productie en distributie van elektriciteit en drinkwater te regelen. Met onze bijdrage aan deze consultatie hebben wij getracht constructief mee te denken om het regulerend kader nog passender en duidelijker te maken.

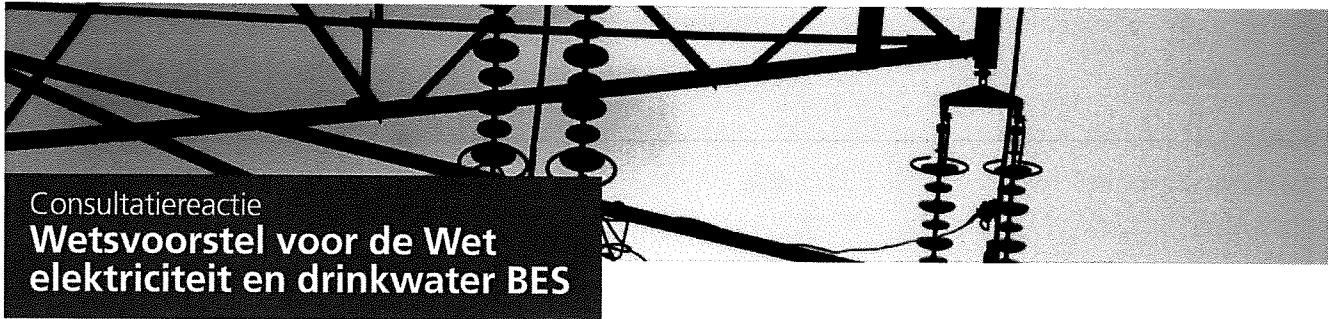
Wij hebben daarbij voornamelijk aandachtspunten geïdentificeerd op het gebied van:

- (middellijke) zelflevering;
- de periode van vergunningverlening in relatie tot de noodzakelijke investeringen;
- de systematiek van tariefregulering en afname van geproduceerde elektriciteit;
- het borgen van goede corporate governance;
- het toepassen van het solidariteitsbeginsel.

Wij gaven u daarbij in overweging niet te wachten met het opstellen en invoeren van uitvoeringsregelgeving bij Algemene Maatregel van Bestuur en Ministeriele regeling, teneinde een voortvarende uitvoering in de praktijk zeker te stellen.

Op deze manier hopen wij vanuit onze juridische expertise een constructieve bijdrage te hebben geleverd aan deze Wet. Wij benadrukken daarbij dat deze reactie openbaar mag zijn, zodat in het vervolg een goed debat kan plaatsvinden. Tot een nadere toelichting zijn wij overigens ook bereid.

VanEps Kunneman VanDoorne,
Mr. ir. T.L.H. Peeters Msc.

Nawoord

Dit document bevat informatie van algemene strekking. Het is niet bedoeld als juridisch advies. In specifieke situaties wordt de lezer aanbevolen nader advies in te winnen. Mocht u nog vragen hebben met betrekking tot deze samenvatting, dan staan wij u graag te woord.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd bestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enigerlei wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van VanEps Kunneman VanDoorne.

Namens VanEps Kunneman VanDoorne,

Bonaire / St. Eustatius / Saba
Tom Peeters

Kaya Gobernador N. Debrot 31
Kralendijk, Bonaire
T +599 717 7557
peeters@ekvandoorne.com

St. Maarten
C.G.K. (Kamla) Besançon

Harbour View Office Complex B unit 15
Sparrow Road 4
Philipsburg, St. Maarten
T +1 721 542 2902
besancon@ekvandoorne.com

Curaçao
Frank Kunneman

Julianaplein 22
Willemstad, Curaçao
T +599 (9) 461 3400 ext. 254
kunneman@ekvandoorne.com

Aruba
G.B. (Molly) Steward

L.G. Smith Boulevard 64
Oranjestad, Aruba
T +297 583 8464
steward@ekvandoorne.com